

2: Den grundläggande utbildningen som grund för allmänbildning

2.4 Frågor som avgörs på lokal nivå

Värdegrunden för Grundskolan i Grankulla är att fostra eleverna till att växa som välmående människor med en hållbar livsstil. Eleverna förstår, tar ansvar för och har en möjlighet att äga sitt lärande.

I den grundläggande utbildningen i Grankulla betonar vi jämställdhet, jämlikhet, respekt och tolerans. Varje individ i skolgemenskapen ska känna sig hörd och uppskattad. Alla elever är unika och har rätt till god undervisning och jämlikt bemötande. Verksamheten i Grundskolan i Grankulla baserar sig på delat ledarskap, som i sin tur grundar sig på ett starkt teamarbete. Teamen diskuterar årligen värderingar. Vi beaktar, antecknar och konkretiserar värderingarna i läsårsplaneringen. Vi för också diskussioner om värdegrunden med eleverna under läsårets gång. Vi diskuterar även våra värderingar i möten med vårdnadshavarna.

Vi vill skapa en skolgemenskap där varje elev känner trygghet och tillhörighet – en grund som gör det möjligt att växa både i sitt lärande och som individ. På vår skola arbetar vi aktivt för att främja demokratiska värderingar, öppenhet och förståelse för både individuell och kulturell mångfald.

Vårt mål är att eleverna utvecklar ansvarstagande, en sund självkänsla och en vilja till livslångt lärande. De ska känna delaktighet i skolans verksamhet och ges möjligheter att växa i en miljö där alla räknas.

Genom handledning uppmuntrar vi eleverna att se världen ur andras perspektiv och få en djupare förståelse för olika livssituationer.

Vi vill att skolan ska vara en lugn och trygg plats med ett positivt inlärningsklimat där alla trivs. Eleverna uppmuntras till att göra hälsosamma och hållbara livsstilsval. Ett nära samarbete med hemmet är en naturlig och viktig del av vår skolvardag.

3: Den grundläggande utbildningens uppdrag och allmänna mål

3.4 Frågor som avgörs på lokal nivå

Grundskolorna i Grankulla arbetar aktivt för hållbar utveckling genom att integrera miljömedvetenhet i undervisningen och samarbeta med stadens övriga tjänster i miljöfrågor. Genom konkreta åtgärder och gemensamma projekt främjar vi elevernas förståelse för ekologiskt ansvarstagande och deras roll i samhällets hållbara framtid.

Grundskolorna i Grankulla har en gemensam läroplan för välmående, Må bra, med målet att systematiskt och långsiktigt stärka både det individuella och kollektiva välmåendet hos eleverna. Arbetet sträcker sig över hela den grundläggande utbildningen och genomsyrar skolans kultur, lärmiljöer och verksamhet. Vi främjar

välståndet genom trygga relationer, elevdelaktighet, hälsofrämjande aktiviteter och ett stödjande inlärningsklimat.

4: Verksamhetskultur

4.5 Frågor som avgörs på lokal nivå

Både personalen och eleverna är delaktiga i att bygga och utveckla skolans gemenskap. Elever, vårdnadshavare och skolans personal arbetar tillsammans så att varje elev får de bästa förutsättningarna att växa, utvecklas och lära sig. Skolan samarbetar proaktivt med vårdnadshavarna. Hemmen får regelbundet information om hur och vad barnet lär sig i skolan, så att vårdnadshavarna kan uppskatta och stödja barnets lärande.

Eleverna är med och skapar verksamhetens strukturer enligt sin åldersnivå. Eleverna ska uppleva att skolan är till för dem. I skolan ges utrymme för barns och ungdomars egna sätt att påverka och delta.

Språkmedveten verksamhetskultur, undervisning och lärmiljöer

I en språkmedveten skola förstår och erkänner man att varje medlem i skolgemenskapen är flerspråkig. Flerspråkighet ses som en värdefull resurs, och användningen av olika språk uppskattas. Eleverna får handledning i att använda alla sina språkliga resurser som en del av lärandet och skolvardagen. Elevernas språkliga och kulturella mångfald lyfts fram i lärmiljöerna, vid skolans evenemang och som en integrerad del av den dagliga verksamheten.

Språkmedveten undervisning utgår från insikten att nästan allt lärande sker genom språk. För att språket ska fungera som ett effektivt redskap för att tillägna sig innehåll, måste det undervisas medvetet och målinriktat inom alla läroämnena. Varje lärare är således också språklärare i sitt eget ämne. Utöver ämnesspecifikt innehåll ska läraren undervisa i ämnets typiska begrepp och textpraktiker samt handleda eleverna i att producera och tolka ämnesspecifika texter. I en språkmedveten undervisning stöds elevernas utveckling från vardagsspråk till ämnesspråk. Vid behov erbjuds eleverna stödundervisning i undervisningsspråket.

Utveckling av en språkmedveten verksamhetskultur

Lärarna utvärderar årligen den språkmedvetna undervisningen och lärmiljön. Självutvärderingen görs inom lärarteamet som förverkligar samundervisningen. Utifrån utvärderingen väljer vi utvecklingsområden för följande läsår. Dessa antecknas i läsårsplanen, och genomförandet av dem utvärderas som en del av utvärderingen av läsårsplanen.

5: Skolarbete som främjar lärande och välbefinnande

5.6 Frågor som avgörs på lokal nivå

En god och trygg skoldag

Skolan är en trygg plats att vara och studera på. Eleven har rätt till en trygg studiemiljö där det råder arbetsro och där lärande möjliggörs. Vi främjar arbetsro på många sätt, varav de viktigaste är lärarens handledning och respons, samarbetet mellan hem och skola samt allas gemensamma ansvar och omsorg. Alla i skolsamfundet bär ansvar för en trygg skoldag. Genom att utveckla pedagogiska lösningar och stärka en miljö av förtroende och omtanke skapar vi förutsättningar för arbetsro och en känsla av trygghet. För att trygga arbetsron har skolan till sitt förfogande lagdefinierade planer.

Samarbete

Den bärande tanken i grundskolorna i Grankulla är att skapa en sammanhängande skolstig för barn och ungdomar från småbarnspedagogiken och förskolan till grundläggande utbildningen och vidare till andra stadiets utbildning.

Skolarbetet organiseras så att det bygger på att eleverna är delaktiga och blir hörda. Eleverna deltar i planeringen av sitt eget lärande och tar aktivt ansvar i gruppens verksamhet. Mångsidig elevverksamhet ger eleverna möjlighet att delta i skolans beslutsfattande och påverka verksamheten i skolgemenskapen.

Genom samarbetet mellan hem och skola stöder och främjar vi elevens utveckling, välbefinnande och lärande. Eleven, vårdnadshavaren och läraren deltar årligen i gemensamma diskussioner kring elevens lärande och välbefinnande.

Skolanknytning- och engagemang

I Grundskolan i Grankulla använder vi en separat modell för att främja skolanknytning. Enligt modellen följer vi upp elevers frånvaro och planerar vid behov individuella åtgärder för att stödja anknytningen till skolan. I modellen definieras ansvaret för olika aktörer i arbetet med att främja skolanknytning och förebygga skolfrånvaro.

Utvecklingssamtal och disciplinära åtgärder

Grundskolan i Grankulla följer planen för fostrande samtal och disciplinära åtgärder.

Undervisning enligt verksamhetsområden

Undervisning enligt verksamhetsområden baserar sig på elevens styrkor, stödbehov och individuella behov. Genomförandet av undervisning enligt verksamhetsområden

beskrivs mer detaljerat i kapitel 5.4 i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. I Grankulla ordnas undervisning enligt verksamhetsområden i klasser för krävande stöd.

Framskridande i studier enligt målhelheter

Det är möjligt för en elev att avvika från årskursbundna mål under det aktuella läsåret genom att skolan gör upp en plan enligt målhelheter och fattar ett förvaltningsbeslut för studierna. Skolan bedömer elevens helhetsmässiga skolsituation, framsteg i studierna samt behov av stöd och handledning, och utvärderar planen minst en gång per läsår.

Vi för en kontinuerlig diskussion med eleven om hur studierna framskrider. Vi följer upp framstegen i samarbete med vårdnadshavarna. Om studierna inte framskrider enligt den plan som gjorts för eleven, diskuterar vi detta omedelbart med eleven och tar kontakt med vårdnadshavarna för samtal och överenskommelse om åtgärder. Den lärare som ansvarar för elevens undervisning utarbetar planen för vilka målhelheter eleven ska genomföra och ansvarar för elevens bedömning.

Undervisning i sammansatt klass

I grundskolorna i Grankulla finns det i regel inget behov av samundervisning mellan årskurser på grund av undervisningsgruppernas storlek. Undervisning som ges av specialklasslärare i specialklass kan vid behov ordnas som samundervisning mellan årskurser. I sådana fall följer varje årskurs sin egen timfördelning.

Fjärruppkoppling i undervisningen

Vid undervisning som sker med hjälp av fjärruppkoppling, ska elevens ålder och förutsättningar beaktas. Vi ger undervisning via fjärruppkoppling endast i undantagsfall, efter att ett beslut har fattats vid ett yrkesövergripande möte. Om undervisning sker med hjälp av fjärruppkoppling, ska skolan beskriva de praktiska arrangemangen för undervisningen och komma överens om övervakningsansvaret i läsårsplanen. Om undervisningen med distansförbindelser är en del av elevspecifikt stöd, fastställer vi rutiner och ansvar i elevens individuella stödplan.

Konsultativa undervisningstjänster

Lagstads skola i Esbo stad erbjuder lagstadgade konsultativa sjukhusundervisningstjänster. Den konsultativa sjukhusundervisningstjänsten riktar

sig i första hand till lärare. Målet är stärka lärarnas kompetens, så att det stöd som eleven behöver kan förverkligas i elevens närskola. Den konsultativa tjänsten är en form av förebyggande stöd i enlighet med skolans verksamhetskultur.

De konsultativa tjänsterna kan ske via distansuppkoppling eller som observation i skolan eller i form av yrkesövergripande nätverkssamarbete. Det finns separata instruktioner om hur man går till väga för att få ta del av de olika tjänsterna.

Undervisning för elever som är patienter inom den specialiserade sjukvården

Sjukhusundervisning kan ges till en elev inom den specialiserade sjukvården, vars vård sker inom öppenvården vid barn- eller ungdomspsykiatri, eller inom slutenvården i den specialiserade sjukvården. För elever från Grankulla ordnas den specialiserade sjukvården oftast i Esbo eller Helsingfors. Rätten till sjukhusundervisning upphör alltid när vårdförhållandet avslutas, varvid eleven återvänder till sin egen skola.

Vårdteamet bedömer i samarbete med vårdnadshavarna, eleven och elevens egen skola möjligheten att ansöka till sjukhusskolan. En elevplats vid sjukhusskolan kan beviljas om det är motiverat med tanke på elevens hälsa, pedagogiska specialbehov samt de vårdande och rehabiliterande åtgärderna inom den specialiserade sjukvården. Den svenskspråkiga grundläggande utbildningens öppenvård ordnas av Lagstadsskola i Esbo. Utbildningsanordnaren i Grankulla kan ansöka enligt en separat ansökningsanvisning till sjukhusundervisningens öppenvårdsplatser i Esbo.

Förutom fostran och undervisning betonas pedagogisk rehabilitering i sjukhusundervisningen. En central del av sjukhusundervisningen är ett nära och långsiktigt yrkesövergripande samarbete mellan hemmet, skolan och den specialiserade sjukvården.

Undervisningen i sjukhusskolan sker utifrån elevens individuella behov och i linje med vårdmålen.

Övergångsfaser inom sjukhusundervisningen avser situationer där eleven är på väg till sjukhusskolan eller återvänder till sin egen skola eller till en ny skola. Under övergångsfasen är samarbetet mellan sjukhusskolan och elevens egen skola intensivt. För eleven upprättas en övergångsplan med tidtabell och stödåtgärder i samarbete med elevens stödnätverk.

Avvikande ordnande av grundläggande utbildning

Om en elev vill påvisa sina tidigare kunskaper och färdigheter som motsvarar målen i ett visst ämne, har hen möjlighet att genomföra en särskild examen. Det är också möjligt att på annat sätt visa tidigare kunskaper och färdigheter. Sätten att visa tidigare inhämtade kunskaper fastställs från fall till fall. Läraren som ansvarar för

bedömningen kommer överens om principerna för hur kunnsande ska visas i samråd med eleven och dennes vårdnadshavare.

Undervisning i särskilda situationer

Då en elev övergår till en annan utbildningsanordnare eller annan statlig läroanstalt bör den lärare som är ansvarig för undervisningen överföra nödvändig information om undervisningen till den mottagande instansen. Då eleven återvänder till hemkommunens skola ansvarar den lärare som är ansvarig för undervisningen att nödvändig information för ordnandet av undervisningen överförs till hen.

Kapitel 6: Bedömning

6. 13 Frågor som avgörs på lokal nivå

Bedömningens allmänna principer

Skolan har en viktig roll i hur eleverna utvecklar sin självbild som lärande individer. Bedömningen ska stödja och uppmuntra eleven i studierna samt stärka förmågan till självbedömning. Elevens lärande, arbetsinsats, framsteg och uppförande bedöms på ett mångsidigt sätt.

Bedömningen är kontinuerlig och helhetsinriktad. Den sker inom ämnesundervisningen och utgår från både elevens egna mål och målen för årskursen. Eleven får visa sina kunskaper på olika sätt, och läraren använder varierade metoder för att samla in information om elevens utveckling i olika situationer. Läraren ansvarar för att undanröja hinder för att eleven ska kunna visa sina kunskaper och ger stöd vid behov.

Bedömning sker i alla skolans interaktioner. Återkoppling stärker glädjen i lärandet och känslan av att lyckas. Den är ett viktigt pedagogiskt verktyg för att stödja elevens utveckling och lärande.

Bedömningen ska vara tydlig, rättvis, vägledande och motiverande. Den sker ofta i dialog mellan lärare och elev, där respektfull kommunikation är grunden. Eleven får tidig och regelbunden återkoppling om sina framsteg, och även vårdnadshavarna hålls informerade.

Bedömningen ger viktig information till både eleven, vårdnadshavarna och läraren. Den hjälper läraren att anpassa undervisningen efter individuella och gruppens behov och skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet.

Självvärdering, kamratbedömning och dialog

Bedömning bygger på regelbunden dialog mellan lärare, elever och vårdnadshavare. Eleverna utvecklar sin förmåga till självvärdering och kamratbedömning med stöd av läraren, som vägleder dem i att reflektera över sitt eget och andras arbete samt ge konstruktiv återkoppling.

Eleverna får tid att tänka över sitt lärande och sina framsteg. Läraren hjälper dem att förstå vad de har lärt sig, hur de har lärt sig och vad som påverkar deras utveckling – både individuellt och i grupp.

Självvärdering stärker elevens känsla av ansvar för sitt lärande. Genom att identifiera sina styrkor och förstå målen för arbetet utvecklas självinsikten.

Vid grupparbete sätter eleverna gemensamma mål och bedömer både egna och gruppens insatser. Det leder till en delad förståelse för lärandet.

Kamratbedömning används ofta och stärker samarbetet samt ansvarstagandet och förståelsen för lärande. Eleverna lär sig att ge och ta emot återkoppling. Bra återkoppling är tydlig, beskrivande och hjälper eleven att komma vidare i sitt lärande.

Information om bedömning till elever och vårdnadshavare

För att bedömningen ska fungera väl krävs tydlig och tillräcklig information både i skolan och till hemmen. Enligt lagen om grundläggande utbildning och i förordningen har bedömningen två syften: att vägleda och uppmuntra elevernas lärande samt att utveckla deras självbedömningsförmåga. Ett gott samarbete mellan hem och skola är avgörande, där vårdnadshavaren stödjer barnets målinriktade lärande.

Principerna för bedömning presenteras i början av höstterminen för både elever och vårdnadshavare, och information ges även regelbundet under läsåret. Bedömningen av lärande, kunskaper och arbete utgår från målen i den nationella och lokala läroplanen. Uppförande bedöms i relation till de mål som anges i den lokala läroplanen.

Bedömningen ska alltid utgå från tydliga mål och kriterier. Vi presenterar dessa för eleverna på ett sätt som passar deras ålder. Eleverna ska veta vad de förväntas lära sig och hur deras kunskaper, arbetsinsats och uppförande bedöms under året. Om det uppstår oro kring en elevs prestationer kontaktar vi vårdnadshavaren i god tid.

Formativ bedömning

Formativ bedömning sker regelbundet under läsåret som en del av den dagliga undervisningen. Den innefattar personlig återkoppling, själv- och kamratbedömning

samt vägledande samtal. Syftet är att stödja elevens lärande i stunden och stärka elevens aktiva roll i sin utveckling.

I grundskolorna i Grankulla gör eleverna skriftliga självvärderingar varje läsår, i alla årskurser. Dessa dokumenteras och hjälper eleven att förstå sitt lärande. I de lägre årskurserna sker detta genom att läraren skriver ner det eleven berättar om sitt lärande.

Vägledande samtal och trepartssamtal

Alla elever har bedömningssamtal med sin lärare varje läsår. Dessa samtal ger personlig vägledning, stärker elevens självbedömningsförmåga och aktiva roll i lärandet. Samtidigt får läraren möjlighet att reflektera över sin undervisning och anpassa den efter elevens behov.

Utöver dessa samtal håller vi årligen ett trepartssamtal mellan elev, lärare och vårdnadshavare, med syfte att gemensamt stödja elevens utveckling och lärande.

Skriftliga omdömen och sifferbetyg

Enligt förordningen om grundläggande utbildning ska elever få ett läsårsbetyg varje år, som visar hur väl de uppnått målen. I årskurs 1–3 ges skriftliga omdömen, medan årskurs 4–9 får sifferbetyg. Ämnen med mindre än två veckotimmar bedöms skriftligt med godkänt-märkning.

Bedömningen i de olika läroämnena grundas på de nationella bedömningskriterierna. Målen för varje ämne och principerna för bedömning ska vara tydliga för eleverna redan från början. Mångvetenskapliga lärandemoduler påverkar ämnesbetygen men eleverna får inga separata betyg.

Elever som följer avgränsad lärokurs i ett läroämne bedöms skriftligt i alla årskurser. I avgångsbetyget bedöms läroämnet enligt vitsordet (5*).

Bedömning av elever med invandrabakgrund och elever med ett främmande språk som modersmål

Elever med invandrabakgrund och elever med ett främmande språk som modersmål ska ges rättvisa möjligheter att visa sina kunskaper, även om deras svenska ännu utvecklas. Bedömningen får inte begränsas av språkkunskaper, utan kan anpassas genom exempelvis användning av andra språk, hjälpmedel eller muntliga kompletteringar. Undervisningen ska vara språkligt medveten och stödundervisning ges vid behov.

Bedömningen ska vara kontinuerlig och bygga på en helhetsbild av elevens kunskaper, inte enbart på provresultat. Om elevens kunskaper inte kan bedömas tillförlitligt på svenska, kan skriftligt omdöme användas i stället för sifferbetyg – dock inte vid slutbedömningen. Skalan godkänd–underkänd används då.

Oavsett bedömningsform ska eleven få tydlig och realistisk återkoppling om sina kunskaper i alla årskurser.

Mellanbetyg

I åk 1–6 ges en mellanbedömning elektroniskt en gång per läsår. Dessutom håller läraren ett responssamtal före sportlovet med elev och vårdnadshavare. I årskurserna 7–9 ges mellanbedömningar elektroniskt en gång per läsår. Inför mellanbedömningen hålls ett samtal där läraren muntligt förklarar hur eleven uppnått sina mål – detta kompletterar sifferbetyget. Läsårsbetyget och avgångsbetyget ges som ett pappersbetyg.

Bedömning av uppförande

Uppförande bedöms i årskurserna 1–6 vid vårterminens slut. I årskurserna 7–8 bedöms uppförandet vid höst- och vårterminens slut. I årskurs 9 bedöms uppförandet endast vid höstterminens slut.

Mål för bedömning av uppförande i årskurserna 1–9: (Gemensamma mål med Kauniaisten peruskoulu)

Samarbete:

- Eleven uppför sig respektfullt mot andra elever, skolans vuxna och miljön.
- Eleven följer gemensamt överenskomna regler.
- Eleven följer principerna om rättvisa, jämlikhet och jämställdhet.

En trygg och omtänksam gemenskap:

- Eleven ger sig själv och andra arbetsro.
- Eleven upprätthåller fysisk, psykisk och social trygghet i skolans lärandemiljö.
- Eleven upprätthåller en positiv och uppmuntrande atmosfär.

Bedömningskriterier för uppförande i årskurserna 1–3:

- Eleven agerar enligt målen och främjar det gemensamma bästa i skolgemenskapen.
- Eleven agerar enligt målen.

- Eleven agerar varierande enligt målen.
- Eleven agerar sällan enligt målen.
- Eleven agerar inte enligt målen.

Bedömningskriterier för uppförande i årskurserna 4–9:

- **10** – Eleven agerar enligt målen och främjar det gemensamma bästa i skolgemenskapen.
- **9** – Eleven agerar enligt målen och främjar oftast det gemensamma bästa i skolgemenskapen.
- **8** – Eleven agerar enligt målen.
- **7** – Eleven agerar oftast enligt målen.
- **6** – Eleven agerar varierande enligt målen.
- **5** – Eleven agerar sällan enligt målen.
- **4** – Eleven agerar inte enligt målen.

Principer och praxis för att gå vidare i studierna, flyttas upp eller stanna kvar på årskurs

I Grankulla grundskola följer vi kapitel 6.6 i de nationella grunderna för läroplanen. Om en elev framskrider i sina studier enligt målhelheter, tillämpas elevspecifika stödåtgärder. Beslut om studier enligt målhelheter fattas av undervisningschefen.

Bedömning av valfria ämnen

Bedömning av valfria ämnen i årskurserna 3–6

Valfria ämnen inom konst- och färdighetsämnena

I årskurserna 3–6 organiseras de valfria ämnena inom konst- och färdighetsämnena som val kopplade till specifika ämnen (slöjd, musik och bildkonst). Dessa valfria ämnen genomförs i samarbete mellan två ämnen (slöjd-musik och slöjd-bildkonst). De valfria ämnena är en del av undervisningen i de gemensamma konst- och färdighetsämnena och bedöms också som en del av denna undervisning. Det ges alltså inget separat sifferbetyg för dessa timmar i läsårsbetyget, utan elevens framsteg bedöms inom ämnena slöjd, musik och bildkonst.

Valfria ämnen

I årskurserna 5–6 väljer varje elev valfria ämnen (se läroplanen om valfria ämnen).

Bedömning av valfria ämnen i årskurserna 7–9

Fördjupande och valfria ämnen

I Grundskolan i Grankulla erbjuder vi fördjupade valfria lärokurser inom konst- och färdighetsämnena i årskurserna 8 och 9. Omfattningen för dessa är 3 årsveckotimmar i årskurs 8 och 2 årsveckotimmar i årskurs 9.

Eleverna väljer även ett långt valfritt ämne som är ett B2-språk, ett konst- och färdighetsämne eller historisk djupdykning. Omfattningen för dessa är 3 årsveckotimmar i årskurs 8 och 2 årsveckotimmar i årskurs 9.

Utöver detta väljer eleverna även ett kort valfritt ämne, vars omfattning är en årsveckotimme i årskurs 8 och en årsveckotimme i årskurs 9.

Alla fördjupade och valfria ämnen bedöms med siffervitsord då kursens omfattning sammanlagt är minst två årsveckotimmar. En godkänd lärokurs kan i slutbedömningen ges antingen som siffervitsord eller med bedömningen Godkänd. Eleven ansöker om att få siffervitsordet ändrat till Godkänt i avgångsbetyget.

Särskild examen

I kapitel 5.4.7 Avvikande ordnande av grundläggande utbildning i de nationella grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen beskrivs i vilka fall en elev har rätt till en särskild examen.

En särskild examen ordnas i regel en gång per år mot slutet av vårterminen. Av vägande skäl kan examen också ordnas vid en annan tidpunkt.

Elevens vårdnadshavare kommer överens i förhand med skolan vilka prov på kunnande bedömningen av eleven ska grunda sig på. Det kan utöver prov röra sig om olika slags alster: essäer, videor, lärandedagböcker, portfolion och så vidare. I samband med att eleven avlägger en examen kan läraren hålla ett utvärderande samtal om elevens alster och därigenom försäkra sig om vad eleven kan.

En särskild examen mottas av elevens närskola eller den skola som övervakar elevens hemundervisning. Om eleven vill avlägga en särskild examen i ett främmande språk som inte undervisas i elevens egen skola, hänvisas eleven till närmaste lämpliga skola där språket i fråga undervisas. En särskild examen mottas då av en lärare som undervisar i språket i fråga.

7. Stöd för lärande och skolgång

7.9 Frågor som avgörs på lokal nivå

Principer, samarbetsarrangemang och ansvarsfördelning för undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

Rektorn har ansvar för strukturen och helheten för stöd för lärande på skolan. Detta innefattar även lämplig fördelning av resurser. Rektorn har ansvar för förverkligandet, uppföljningen, bedömningen och utvecklingen av undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. Principerna, verksamhetens struktur, samarbetsarrangemang och ansvar för undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande utvärderas årligen som en del av läsårsplanens utvärdering.

Rektorn ansvarar för att all nödvändig information som behövs för att ordna undervisningen för en ny elev finns tillgänglig och ser till att skolan kan erbjuda tillräckligt med stöd för lärande. Rektorn ser också till att all nödvändig information för att ordna undervisningen samlas in och vidarebefordras till den mottagande skolans rektor vid skolbyte. Vid dessa övergångar samarbetar skolans personal med eleven och vårdnadshavarna.

Samarbetet mellan förskole- och nybörjarundervisningen planeras och utvärderas årligen enligt årsklockan för stadieövergångar. I årsklockan beskrivs gemensamma händelser och strukturer för samarbetet vid övergång, såsom tidtabeller och rutiner för informationsöverföring. Under läsåret bedrivs ett nära och planerat samarbete mellan förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. Målet med övergångssamarbetet är att barnet redan under förskoleåret ska få erfarenheter av skolmiljön tillsammans med bekanta vuxna och barn.

Vid övergången mellan årskurserna 6 och 7 samarbetar skolornas personal under årskurs 6 för att trygga en smidig övergång till årskurs 7 och för att säkerställa informationsöverföring som främjar en sammanhängande skolgång. För elever som avslutar den grundläggande utbildningen överförs den information som är nödvändig för undervisningen till den läroanstalt där eleven inleder sina studier efter grundskolan. Elevens pedagogiska dokument skrivs ut som bilaga till avgångsbetyget. Dessa stadieövergångar och tidtabeller, förfaringssätt och ansvarsområden beskrivs i årsklockan för stadieövergångar.

Ordnandet av gruppsspecifika stödformer

Gruppsspecifika stödformer erbjuds systematiskt som en del av skolans grundverksamhet. Vi eftersträvar att de gruppsspecifika stödformerna; allmän stödundervisning, stödundervisning i undervisningsspråket och undervisning av speciallärare i samband med annan undervisning ordnas på ett sätt som gagnar så många elever som möjligt. Rektorn tilldelar timresursen för gruppsspecifika stödformer enligt behovet i undervisningsgrupperna. Planen för gruppsspecifika stödformer skrivs in i läsårsplanen och förverkligandet utvärderas som en del av läsårsutvärderingen.

När vi planerar det gruppspecifika stödet kan vi till exempel konsultera speciallärare och lärare i svenska som andra språk. I den svenskspråkiga grundutbildningen i Grankulla ordnar vi allmän stödundervisning och stödundervisning i undervisningsspråket på ett sätt som stöder lärandet av skolans undervisningsspråk och ämnesinnehållen så effektivt som möjligt. Alla elever har rätt till stödundervisning i undervisningsspråket. Inom gruppspecifika stödformer kan vi dela in eleverna i ändamålsenliga och flexibla grupsammansättningar i olika storlek. Storleken för dessa grupper är inte avgränsad. Den undervisande läraren planerar grupperingarna inom ramarna för den resursering som rektorn tilldelat.

Ordnandet av elevspecifika stödåtgärder

Bedömningen av ordnandet av elevspecifika stödåtgärder påbörjas när lärare som undervisar eleven konstaterar att de gruppspecifika stödformerna inte är tillräckliga. Klassläraren eller klassföreståndaren ansvarar för bedömningen och planeringen. Specialklassläraren har helhetsansvaret ifall eleven i huvudsak undervisas i specialklass. Vi gör upp en plan för genomförandet av elevspecifika stödåtgärder tillsammans med eleven och vårdnadshavarna.

Vi bereder förvaltningsbeslutet i samarbete med de lärare som undervisar eleven. Specialläraren, och vid behov specialklassläraren, deltar i beredningen. Innan vi fattar ett beslut hörs eleven och vårdnadshavarna enligt förvaltningslagens principer. Undervisningschefen fattar ett förvaltningsbeslut om elevspecifika stödåtgärder och förvaltningsbeslutet är i kraft tills vidare. Planen uppdateras minst en gång per läsår. Ett nytt förvaltningsbeslut gällande stöd ska fattas ifall elevens situation och stödbehov förändras märkbart. Stödbeslutet granskas också när platsen för ordnandet av undervisningen förändras.

Vid behov gör vi planen för stödåtgärder även i samarbete med professionella inom elevvårdstjänster samt med andra instanser i yrkesövergripande samarbete. Samarbetet samt principerna för utvecklandet av arbetet beskrivs i elevvårdsplanen.

En smågrupp inom elevspecifikt stöd kan ha maximalt 12 elever och rektorn ansvarar för att smågruppsundervisningen förverkligas då det finns behov för det. Smågruppsundervisning ges regelbundet, t.ex. periodvis eller läsårsvis. Principerna för bildandet och förverkligandet av smågrupper skrivs in i läsårsplanen.

Samarbete med elevvården och yrkesövergripande samarbetsinstanser

Det sektorsövergripande samarbetet med yrkesutbildade personer inom elevhälsotjänsterna i anslutning till stöd för lärande och skolgång är inte elevvård enligt lagen om elev- och studerandevård, utan styrs av lagen om grundläggande utbildning. Varje yrkesutbildad person inom elevhälsotjänsterna ger sin sakkunskap inom sitt eget område och/eller den sakkunskap och förståelse för elevens situation som uppstått genom klientrelationen, när hen vid behov och på begäran deltar i

bedömningen och planeringen av elevspecifika stödåtgärder enligt lagen om grundläggande utbildning, vilka är

- undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning
- undervisning i smågrupper som ges av en speciallärare eller specialklasslärare
- undervisning som ges av specialklasslärare i specialklass
- tolknings- och assistenttjänster samt hjälpmedel

Om eleven har andra befintliga vårdkontakter inom social- och hälsovården kan man också vid behov be dessa delta i bedömningen och planeringen av det elevspecifika stödbehovet.

Elevhälsans kurator är expert inom det sociala området samt inom social växelverkan och välbefinnande. Kuratorn deltar vid behov och på begäran i bedömningen och planeringen av de elevspecifika stödåtgärderna med tanke på omständigheterna, relationerna, den sociala interaktionen och välbefinnandet, beteendet, känslolivet och livskompetensen. Elevhälsans kurator deltar vid behov i planeringen av stödet i anslutning till övergångar. Kuratorn sköter den nödvändiga informationsöverföringen inom kuratorsenheten. Kuratorn deltar också vid behov i överföringen av information till utbildningsanordnaren vilken är nödvändig för att ordna undervisningen.

Elevhälsans psykolog är expert inom barnets och den ungas psykiska välbefinnande och inlärnings psykologi. Psykologen deltar vid behov och på begäran i bedömningen och planeringen av de elevspecifika stödåtgärderna med tanke på inläringen, den psykiska utvecklingen, utmaningarna med självregleringen och den psykiska hälsan. Elevhälsans psykolog tar på begäran och vid behov ställning till begränsning av läroämnet, behovet av att tillfälligt befria eleven från lärokursen i ett läroämne av hälsoskäl och ordnandet av grundläggande utbildning för en elev som har en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsning av funktionsförmågan i anslutning till förmågan att studera enligt verksamhetsområde eller läroämne samt med tanke på läroplikten. Psykologen kan dessutom på begäran och vid behov konsulteras om behovet av en elevspecifik tolknings- och assistenttjänst av hälsoskäl. Elevhälsans psykolog deltar vid behov i planeringen av stödet i anslutning till övergångar. Psykologen sköter den nödvändiga informationsöverföringen inom psykologenheten. Psykologen deltar också vid behov i överföringen av information som är nödvändig för att ordna undervisningen till utbildningsanordnaren.

Skolhälsovårdaren är expert inom främjande av hälsa och välbefinnande samt inom barns och ungas uppväxt och utveckling. Hälsovårdaren deltar vid behov och på begäran i bedömningen och planeringen av de elevspecifika stödåtgärderna med tanke på elevens hälsotillstånd och funktionsförmåga. Skolhälsovårdaren deltar vid behov i planeringen av stödet i anslutning till övergångar. Skolhälsovårdaren sköter den nödvändiga informationsöverföringen inom skol- och studerandehälsovårdsenheten. Skolhälsovårdaren deltar också vid behov i överföringen av information som är nödvändig för att ordna undervisningen till utbildningsanordnaren.

Skolläkaren är medicinsk expert inom barns och ungas fysiska och psykiska tillväxt och utveckling samt problem i anslutning till dessa. Hälsovårdaren, psykologen eller kuratorn kan konsultera läkaren om det behövs läkarexpertis för att bedöma och planera de elevspecifika stödåtgärderna.

Man kan vid behov be elevens behandlande läkare om ett ställningstagande till behovet av att tillfälligt befria eleven från lärokursen i ett läroämne av hälsoskäl, ordna grundläggande utbildning för en elev som har en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsning av funktionsförmågan samt behovet av elevspecifika assistenttjänster.

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen görs genom ansökan. Planen för genomförande av elevspecifikt stöd bifogas till ansökan. Klassläraren, klassföreståndaren eller specialklassläraren bereder ansökan. Det är önskvärt att beredningen görs i ett yrkesövergripande samarbete. Undervisningschefen fattar ett förvaltningsbeslut gällande ärendet. Det är viktigt att eleven och vårdnadshavaren får väsentlig information om hur avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen inverkar på möjligheterna att ansöka till andra stadiets utbildning. De avgränsade läroämnena skrivs in som 5* i avgångsbetyget. Tillfällig befrielse från lärokursen i ett läroämne (för max 4 månader) kan beviljas med ett separat förvaltningsbeslut som undervisningschefen fattar.

Framskridande i studier enligt målhelheter planeras i samarbete med eleven och vårdnadshavarna. Planen för genomförande av elevspecifikt stöd bifogas till ansökan. Klassläraren, klassföreståndaren eller specialklassläraren bereder ansökan. Eleven och vårdnadshavarna bör höras före förvaltningsbeslutet om framskridande i studier enligt målhelheter. Undervisningschefen fattar ett förvaltningsbeslut för ett år i taget.

Processen för tidigarelagd läroplikt inom förskoleundervisningen beskrivs i förskolans läroplan. Vid beredningen av beslut om tidigarelagd läroplikt samarbetar småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. I beredningen utnyttjas sakkunnigutlåtanden om barnets situation eller andra dokument från mångprofessionellt samarbete.

Vid övergången till den grundläggande utbildningen avgörs från fall till fall huruvida en elev med tidigarelagd läroplikt hör till den undervisning som ges i grundskolan på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga. I detta fall handlar det om att elevens funktionsnedsättning, sjukdom eller nedsatta funktionsförmåga påverkar elevens inlärningsförmåga, helhetsutveckling och möjligheter att uppnå de mål som fastställts för den grundläggande utbildningen.

Med funktionsnedsättning avses till exempel syn- eller hörselskada, intellektuell funktionsnedsättning, svåra utvecklingsavvikelser eller omfattande inlärningssvårigheter. Med sjukdom avses en allvarlig sjukdom som påverkar elevens kognitiva förmågor, funktionsförmåga samt brett elevens lärande och skolgång. Med begränsad funktionsförmåga avses faktorer som i hög grad påverkar elevens förmåga att klara vardagen, delaktighet och välbefinnande, vilket leder till hinder för delaktighet eller ett omfattande behov av stöd i undervisningen.